

Keskkonnahoidlik tootearendus – toote olelusringi disainimine

Harri Moora

Kristiina Martin

Stockholmi Keskkonnainstituudi
Tallinna Keskus

Erineva Maailma Jaama
2014-2020. aastal
Euroopa Liidu toetusel
maastikuhoides

LÄÄNE-HARJU
KOOSTÖÖKOGU

Iga toode omab keskkonnamõju

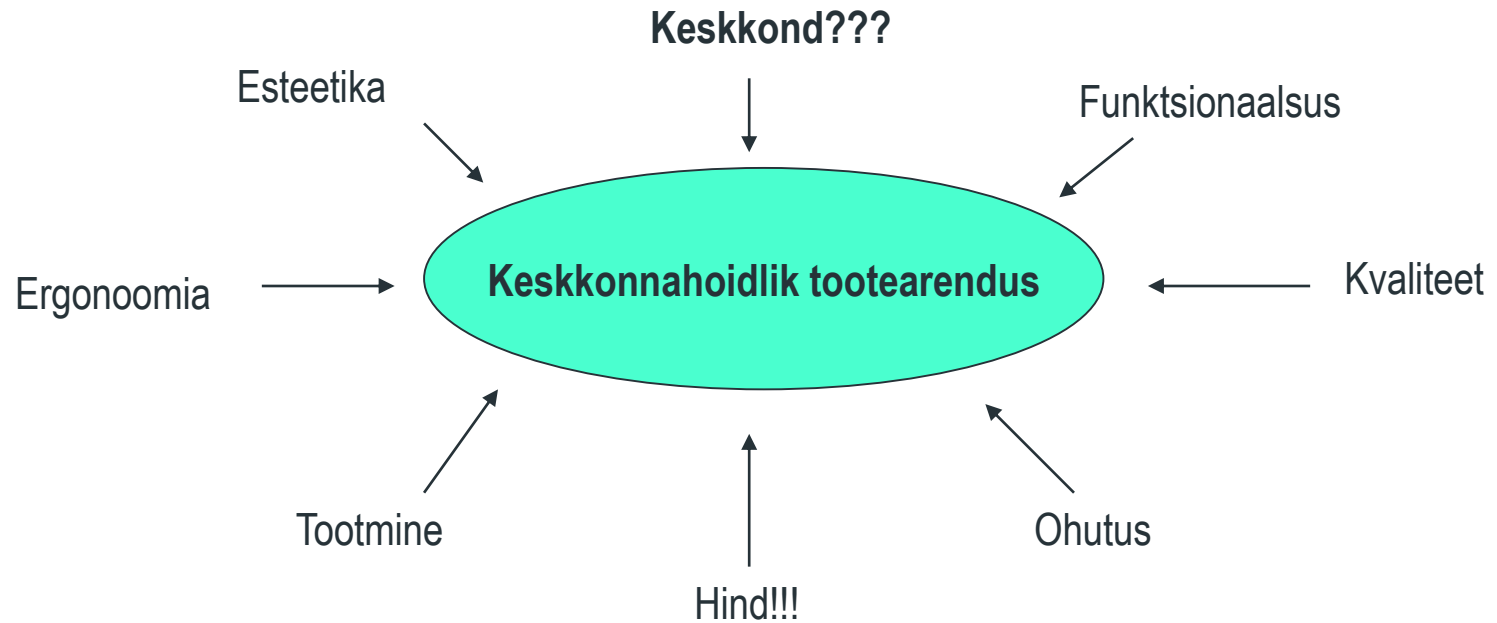

Keskkonnahoidlik tootearendus

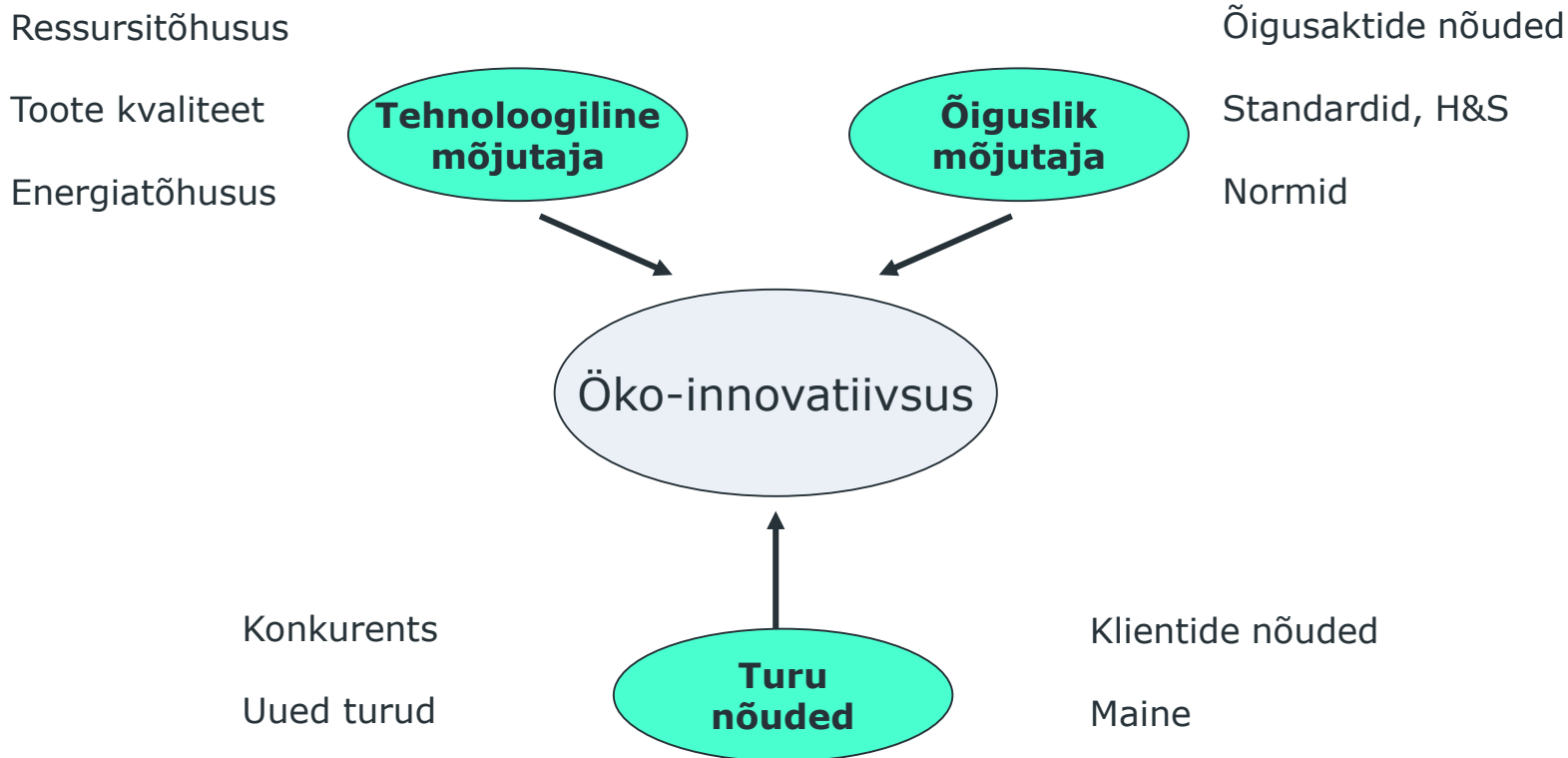
- Keskkonnahoidlik tootearendus ehk ökodisain (eco-design, design for environment, sustainable design, circular design...)
- Keskkonnahoidlik tootearendus on süstemaatiline keskkonnaküsimuste integreerimine toote arendusse ja disaini võttes arvesse toote või teenuse keskkonnamõju kogu tema olelusringi jooksul
- Eesmärgiks on vähendada tootest või teenusest tulenevat keskkonnamõju alates materjalivalikust kuni toote lõpliku kõrvaldamiseni

Keskkonnahoidlik tootearendus?

Miks keskkonnahoidlik tootearendus?

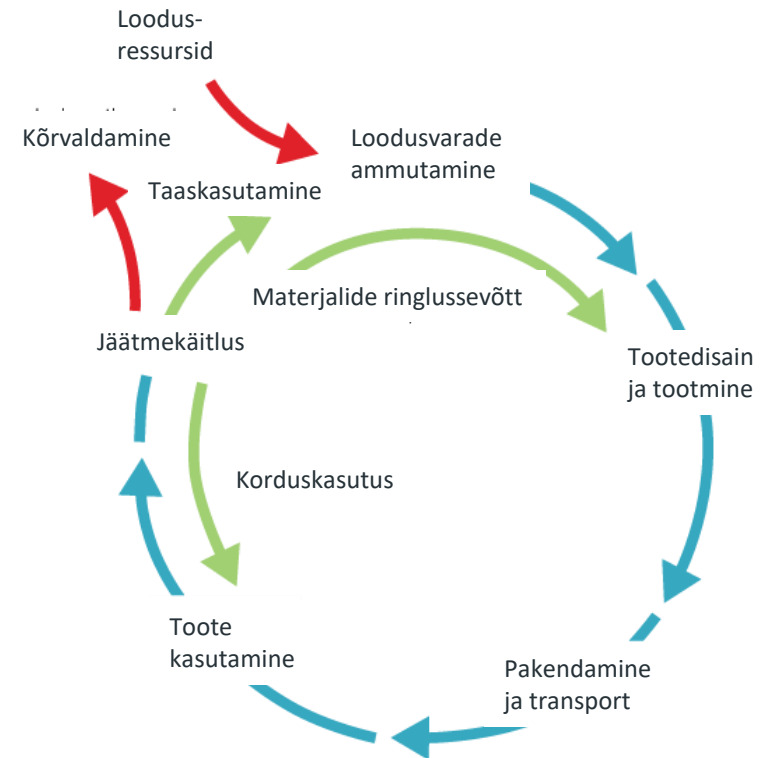

Olelusringipõhine mõtlemine

Disaini toote olelusringi mitte toodet!

- Toote olelusring on toote nn eluea erinevad, kuid teineteisega seotud etapid.
- Keskkonnahoidliku tootearenduse protsessis tuleb keskkonnaaspekte ja -mõjusid hinnata ja arvesse võtta kogu toote olelusringi osas

Toote olelusring teksapükste näitel

Toorme hankimine

Tootmine

Transport

Kasutamine

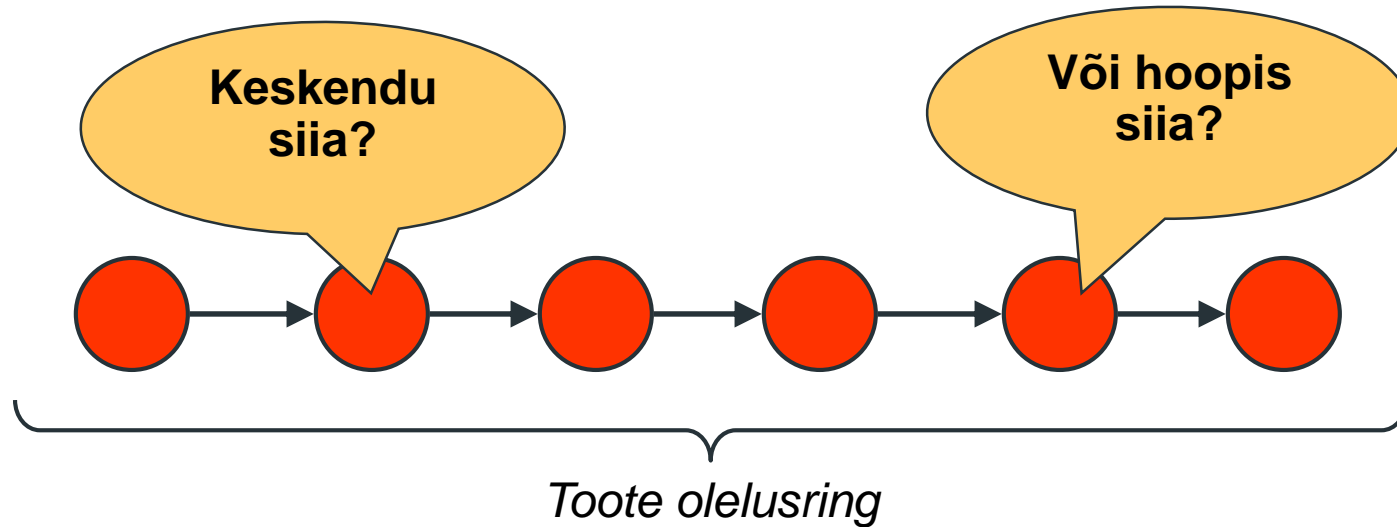
Rõivajäätmete
käitlemine

Keskkonnahoidlik tootearendus eeldab spetsiifilisi teadmisi ja oskusi

- Tootearenduse protsessis on teatud erisused:
 - Uut tüüpi otsused – kas ja millisel määral võtta arvesse keskkonnaaspekte tootearendamise protsessis?
 - Eeldab ettevõttelt vastava võimekuse olemasolu (keskkonnaaspektide arvestamine peab olema plaanipärane ja süsteemne)
 - Tuleb osata kasutada uut tüüpi informatsiooni – toote olelusringi keskkonnamõju analüüsimise oskus
 - Tuleb osata kasutada asjakohaseid teabeallikaid (huvirühmad, õigusaktide nõuded, ökomärgised jms)
 - Vajadus hinnata ja valida sobivaid disainilahendusi/strateegiaid

Olelusringi hindamine

- Kui suurt keskkonnamõju põhjustab?
- Kus on keskkonnamõju suurim?
- Mis põhjustab keskkonnamõju?
- Milliseid **alternatiive ja lahendusi** toodete disainimisel kasutada?

Tüüpilised kaks küsimust, mida uurida:

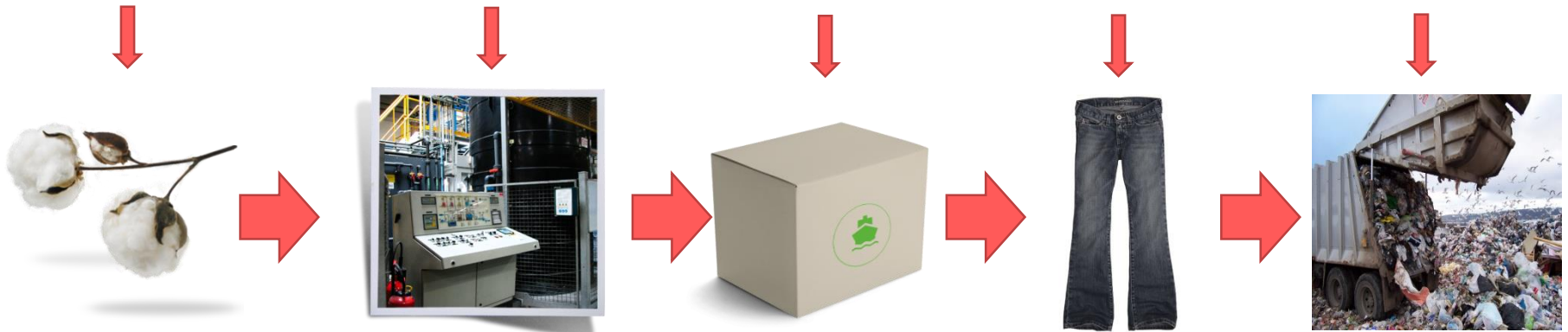
Milline toote olelusringi etapp omab suurimat keskkonnamõju?

Milline toode on parem olelusringi põhise keskkonna mõju seisukohast?

Olelusringi hindamine – sisendite ja väljundite kirjeldamine (andmekogumine)

SISENDID

Toorme tootmine

Tootmine

Transport

Kasutus

Jäätmekäitlus

VÄLJUDID